

Plan van aanpak

Beek(dal)herstel Amerdiep

Onder opdracht van Waterschap Hunze en Aa's & Provincie Drenthe

Datum:	21-11-2022
Opsteller:	Ingo van Lohuizen
Versie:	Definitief v2

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	0
1 Projectdefinitie	1
1.1 Inleiding	1
1.2 Doelstelling/resultaat	1
1.3 Kaders en randvoorwaarden	6
2 Projectaanpak, uitvoering, planning en control	9
2.1 Activiteiten, fasering en planning.....	9
2.2 Op te leveren producten & mijlpalen	11
2.3 Zelf doen of uitbesteden	11
2.4 Voortgangsbewaking en evaluatie.....	12
3 Organisatie	12
3.1 Projectstructuur.....	12
3.2 Taken, bevoegdheden & verantwoordelijkheden	14
4 Communicatie en informatie.....	15
4.1 Communicatie en participatie	15
4.2 Informatievoorziening	16
5 Financiën, capaciteit en risico's.....	17
5.1 Personele inzet.....	17
5.2 Projectrisico's.....	17
5.3 Financiën	18
5 Bijlagen	0
Bijlage 1: Planning	0
Bijlage 2: Duurzaamheidsweb	0
Bijlage 3: Wat voorafging	0

1 Projectdefinitie

1.1 Inleiding

Het Amerdiep is een van oorsprong natuurlijke midden-/bovenloop in een beekdal van de Drentsche Aa. Het Amerdiep is in het verleden recht getrokken voor een grotere drooglegging en afvoer ten behoeve van de landbouw. Het Amerdiep is daarmee een (deels) niet natuurlijk ingerichte schakel in de Drentsche Aa. Hierdoor ligt er een NNN-inrichtingsopgave als natuurlijke schakel tussen bestaande NNN-gebieden Amerdiep-Noord/ Ekehaar aan de noordkant (tevens Natura2000) en Holmers Halkenbroek vanuit de Provincie Drenthe, een KRW-opgave voor een natuurlijk functionerende (meanderende) beekloop en een WB21-opgave voor het natuurlijk vasthouden van water uit de omgeving vanuit het Waterschap Hunze en Aa's én wensen de boeren in en rond het beekdal een optimalere (minder natte) inrichting van de landbouwkundige situatie voor hun bedrijfsvoering. Deze opgaven betreffen het gebied dat ook wel wordt aangeduid als 'de elleboog' gelegen tussen Amen en de eindstuw van het gebied Holmers-Halkenbroek.

Het Waterschap Hunze en Aa's en de Provincie Drenthe willen deze doelen in samenhang en in onderlinge samenwerking realiseren.

De afgelopen 20 jaar zijn al meerdere planprocessen gestart om het gebied in te richten voor natuur- en wateropgaven, maar deze hebben uiteindelijk geen van allen geresulteerd in inrichting van het gebied. Een van die planprocessen is geïnitieerd door grondeigenaren (Stichting Amerdiep) in samenwerking met overheden om een inrichtingsplan te maken. Doel van deze inrichting was d.m.v. een publiek-private samenwerking om *"te komen tot een situatie waarin landbouw, natuur, water en landschap elkaar duurzaam versterken"*. De opgaven staan nog steeds. Voorliggend plan van aanpak betreft een nieuw gebiedsproces, maar in dit proces willen we goed rekening houden met 'erfenissen' uit de eerdere planprocessen en andere ontwikkelingen in de omgeving.

Het project streeft een herinrichting van de beek en het beekdal na waarbij de KRW-, WB21-, en NNN-opgaven in combinatie met een optimale inrichting voor de landbouwfunctie rond het beekdal worden gerealiseerd. Doelen van het project zijn dat minimaal 2,5 km beek hersteld is, minimaal 90.000 m³ waterberging gerealiseerd is, 94 hectare functieverandering uitgevoerd is t.b.v. de NNN-opgave en 138 hectare ingericht is volgens de NNN-opgave. Hierbij wordt tevens gestreefd naar een optimalere gebiedsinrichting voor de landbouw waarbij de huidige landbouwbedrijfsvoering gecompenseerd wordt binnen óf buiten het plangebied.

Het waterschap en de provincie hebben elk, respectievelijk in een projectopdracht en startnotitie, de opdracht geformuleerd voor de beek en het beekdal Amerdiep. Deze startnotitie en projectopdracht zijn de basis voor dit plan van aanpak (PvA). In dit PvA is een gedetailleerdere en geïntegreerde uitwerking van de aanpak en organisatie van het project gegeven om de doelstellingen te behalen van beide opdrachtgevers en overige stakeholders. De begrenzingen van de plangebieden uit beide opdrachten van waterschap (KRW en WB21) en provincie (NNN) komen niet volledig overeen. In dit plan van aanpak wordt een gezamenlijk plangebied gedefinieerd (zie figuur 1).

1.2 Doelstelling/resultaat

Hoofddoelstelling: *Een klimaatrobuuste en optimale herinrichting van het Amerdiep en omliggend beekdal met een natuurlijker functionerend watersysteem, ruimte voor natuur en waterberging met een verbetering van omliggende landbouwstructuur en afwatering.*

Binnen deze hoofddoelstelling vallen de volgende concrete hoofdogaven:

- KRW-opgave van minimaal 2,5 km beekherstel
- NNN-opgave waarvan 94 hectare functieverandering en 138 hectare ingericht volgens de NNN
- WB21-opgaven van minimaal 90.000 m³ waterberging

De geografische afbakening van deze hoofdogaven staan weergegeven in figuur 1 als 'Plangebied'. Daarnaast is een Aandachtsgebied en Meekoppelgebied gedefinieerd. Meenemen van het meekoppelgebied in de inrichting betreft nevenopgaven van het waterschap en provincie en zorgt voor een optimalere inrichting van de beek en het beekdal (*bron: gebiedsverkenning Sweco 2022*). Binnen het aandachtsgebied kunnen effecten van de gebiedsinrichting verwacht worden en liggen kansen om de landbouwinrichting (structuur en watersysteem) te optimaliseren.

1. KRW

De KRW-opgave bestaat uit het herstellen van 2,5 km beek conform een type R5 KRW-waterlichaam. Het doel van deze KRW-opgave is het verbeteren van de omstandigheden voor de aquatische ecologie. Dit houdt meer variatie in diepte, stroomsnelheid en structuur van de beek in. In dit geval is een R5-type; een vrij stromende¹ middelloop op zand. Een kronkelende, meanderende beek met zandbanken, overhangende oevers, maar ook rustige plekken met bladpakketten, takken en boomstammen. Beschaduwing door bosontwikkeling of beplanting direct langs de beek. Zo veel mogelijk natuurlijk functionerende beek creëren. Dat houdt in variatie in diepte, breedte, stroomsnelheden en een het verwijderen van kunstwerken zoals stuwen. Voor het bovenstroomse deel van de beek kan dit in de praktijk op dimensies van een R4 langzaam stromende bovenloop uitkomen.

2. NNN

De NNN-opgave bestaat uit 94 hectare functieverandering en 138 hectare ingericht volgens de NNN. Om de natuur in het beekdal te herstellen is het de doelstelling om plaatselijk dotterbloemhooiland, kruidenrijk grasland en bloemrijke ruigten te realiseren. Ter hoogte van de Houtesch ligt broekbos in het beekdal en aanzetten tot het rijkere vogelkiers-essenbos. Natuurbeheertypen, conform het Subsidiestelsel Natuur en Landschapsbeheer (SNL), die hier mogelijk zijn: N14.01 Rivier en beekbegeleidend bos, N05.01 Moeras, N10.02 Vochtig hooiland en N12.02 Kruidenkruiden- en faunairijk grasland. Bij de inrichting van het Amerdiep streven wij naar een natuurlijk bos. Aan de zuidwestkant van de beek, in de Lange en Achterste Maden, kan zich (zeldzame) elzenbroekbos ontwikkelen. In aansluiting op de zuidelijk gelegen boscomplexen Holmers en Halkenbroek. Bosontwikkeling in het Amerdiep sluit aan bij de bossenstrategie, waarin wij een bosuitbreidingsdoelstelling hebben in de nog in te richten natuurgebieden en de Inrichtingsvisie beekdalen Drentsche Aa.

3. WB21

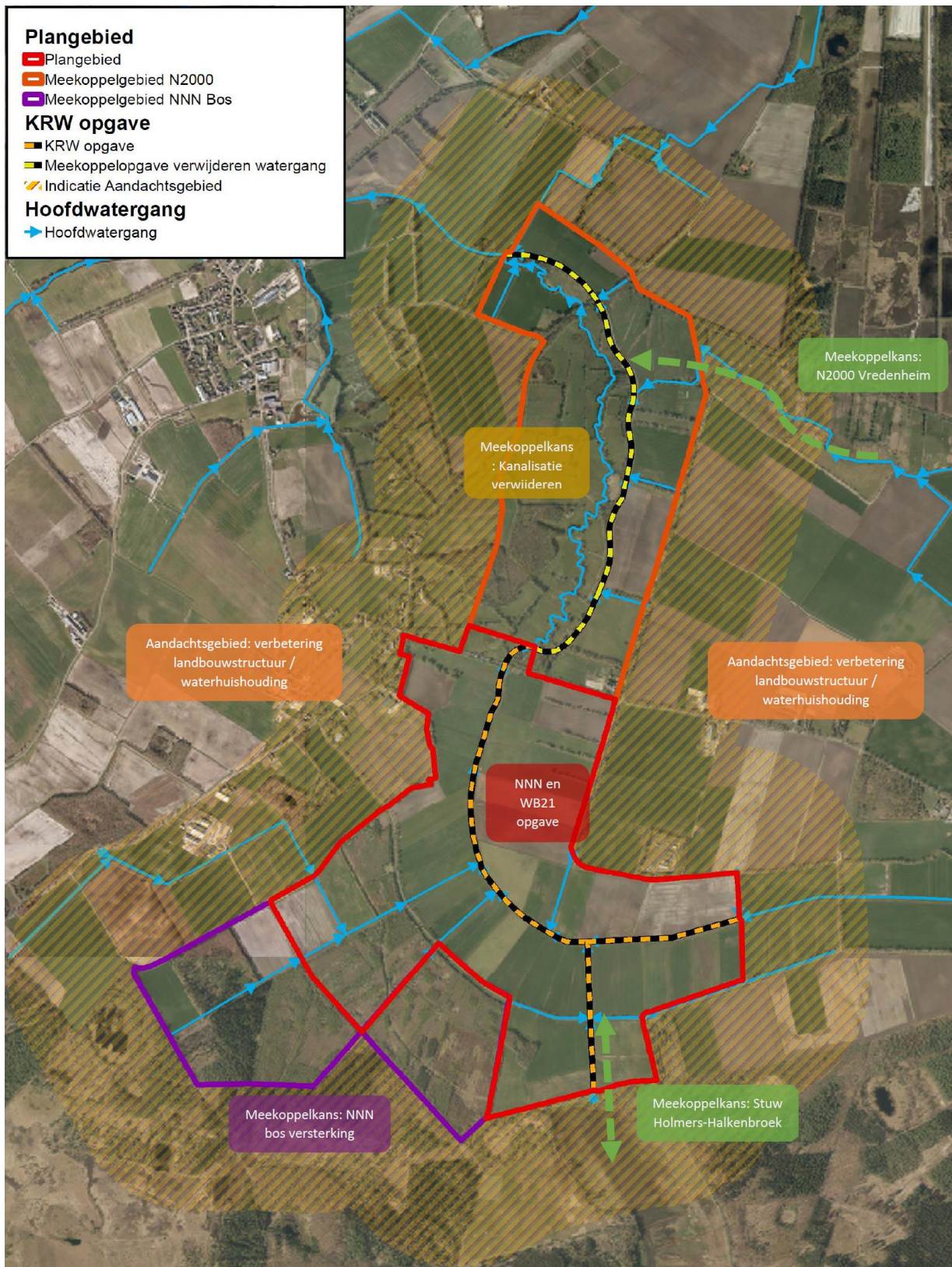
De waterbergingsopgave 21ste eeuw (WB21) dient om water bovenstrooms vast te houden en te bergen zodat er minder afwenteling van neerslag is op benedenstroomse gebieden. Het beekdal biedt de natuurlijke mogelijkheid om water vast te houden en te bergen. De WB21

¹ Een vrij stromende, niet door kunstwerken gereguleerde beek die het natuurlijk verhang van omliggend terrein volgt.

opgave voor het Amerdiep is minimaal 90.000 m³.

Wanneer er ruimte is om meer water te bergen dan de 90.000 m³ is dit zeer wenselijk². Het systeem wordt er nog veerkrachtiger en klimaatrobuuster van. Meer berging betekent minder afwenteling van water(overlast) benedenstrooms.

² Op basis van een gebiedsverkenning lijkt dit goed mogelijk.

Figuur 1: Plangebied* Opgaven Amerdiep

Plangebied*

Het plangebied is het gebied waar de hoofdopgaven behaald dienen te worden. Het plangebied is begrensd binnen de NNN, bevat primair de KRW en waterbergingsopgave en ligt in het beekdal van de Drentsche Aa. Binnen dit project is inrichting van het plangebied voorzien voor de natuur- en wateropgaven.

Meekoppelgebied

Deze gebieden kenmerken zich doordat ze (deels) bestemd zijn voor natuur en wateropgaven en gezamenlijk met de hoofdopgaven perspectief hebben een optimalere inrichting voor deze opgaven te behalen. Binnen het project wordt de haalbaarheid onderzocht en wanneer mogelijk meegenomen in het project.

Aandachtsgebied

Het aandachtsgebied is een richtinggevend, niet hard afgebakend gebied. Dit gebied kenmerkt zich primair door lateraal op het Amerdiep afstromende watergangen/sloten die daardoor mogelijk binnen de hydrologische invloedssfeer van de inrichting kunnen liggen. Binnen het aandachtsgebied kunnen maatregelen worden genomen om negatieve gevolgen van de inrichting in het plangebied of meekoppelkansen te voorkomen, dan wel compenseren. Specifiek de landbouwstructuurverbetering opgave zal binnen dit gebied plaatsvinden.

** Tijdens de gebiedsverkenning zijn enkele locaties aan de rand van het plangebied aangemerkt als mogelijk aan het plangebied toe te voegen of te verwijderen. Hoofdzakelijk op basis van hoogteligging en daarmee hydrologische invloeden. Dit kan tot wijzigingsvoorstellen het plangebied (of NNN) leiden. Op dit moment verkennen we de mogelijkheden.*

Meekoppelkansen:

Tijdens de scopefase is geïnterviewd welke meekoppelkansen meegenomen kunnen worden in het project.

De volgende meekoppelkansen zijn gesignaleerd:

Landbouw	<p>Het verbeteren van de landbouwkundige situatie ten aanzien van de landbouwstructuur en waterhuishouding</p> <ul style="list-style-type: none"> • In een breder landbouwkundig aandachtsgebied (gebied dat lateraal afstroomt op het plangebied van de beek Amerdiep) wordt een verbetering van de waterhuishoudkundige situatie van de landbouwfunctie nagestreeft. • In een breder landbouwkundig aandachtsgebied wordt de landbouwstructuur verbeterd. Denk aan verbetering kavelposities, aanrijroutes, bruikbaarheid gronden. • Waar mogelijk particulier natuurbeheer toepassen op voor natuur bestemde percelen.
Natuurlijke beekloop	<p>De provincie en het waterschap hebben de wens de gekanaliseerde watergang aan de benedenstroomse zijde te verwijderen aangezien dit bijdraagt aan het 'bovenstrooms vasthouden' en verdroging van het natura 2000 gebied te verminderen. Op basis van de gebiedsverkenning (Sweco, 2022) blijkt dat het meenemen van deze meekoppelkans ook voor een optimalere inrichting van het plangebied Amerdiep kan zorgen.</p>
Vrije afwatering	<p>Stuw Holmers-Halkenbroek verwijderen/aanpassen naar een natuurlijke overgang. Dit kan zorgen voor een natuurlijker, landschappelijk beter inpasbaar en vispasseerbare overgang tussen het Amerdiep en Holmers-Halkenbroek. De haalbaarheid en wenselijkheid dient in de planvorming nader te worden uitgezocht.</p>

NNN begrenzing	De NNN-begrenzing aanpassen op enkele kleine locaties op basis van de gebiedsverkenning. Dit wordt op dit moment verder verkend met provincie.
Stikstof	De gebiedsverkenningen van de N2000 gebieden in Drenthe zijn recent uitgevoerd. De opgaven voor het Amerdiep grenzen aan de noordzijde tegen het N2000 gebied van de Drentsche Aa. Maatregelen die voortvloeien uit de opgave voor stikstofreductie kunnen mogelijk meegenomen worden in dit gebiedsproces.
Veen	Zo veel mogelijk in stand houden van het laatste aanwezige veen. Concreet zal dit in de laagste plekken van het beekdal plaatsvinden.
Koppelkansen energie en klimaat	Indien zich kansen voordoen om opgaven voor energie -en klimaatdoelen mee te koppelen, dan zal dit binnen het gebiedsproces meegekoppeld kunnen worden. E.e.a. is wel afhankelijk van de planning en financiële dekking van die initiatieven. Op dit moment zijn er nog geen concrete plannen.

1.3 Kaders en randvoorwaarden

Binnen de gestelde kaders en randvoorwaarden kan het kernteam besluiten nemen waarbij het projectteam adviseur is. Bij afwijkingen van de randvoorwaarden dient er door Opdrachtnemer (Projectleider) tijdig met Opdrachtgever (waterschap en provincie) overlegd te worden.

Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> • Een kosteneffectieve³ oplossing. • Belangen van de omgeving en meekoppelkansen worden zorgvuldig afgewogen en zo veel mogelijk meegenomen voor zover dit niet strijdig is met de hoofddoelstellingen, financiële dekking en planning. • Geen-spijt maatregelen, niet-afwentelen in tijd, ruimte of naar anderen, natuurlijk gestuurd en natuurlijk functionerend, gezond ecosysteem, verantwoord gebruik van (hulp)bronnen, afstemming op gebruiksfuncties en meerwaarde voor andere (dan taak)-belangen. • Geen (onevenredig) nadelige neveneffecten op bebouwing, wegen, cultuurhistorie en aangrenzende landbouw zal hebben.
Communicatie	<ul style="list-style-type: none"> • Het waterschap, als projecttrekker, is hoofdzakelijk verantwoordelijk voor de communicatie. • Er wordt zorggedragen voor een goede project- en gebiedscommunicatie in afstemming met werkgroep communicatie DA. • Communicatie gebeurt in lijn met het communicatiekompas van de Provincie Drenthe. • Tijdens het gebiedsproces worden de juiste (realistische) verwachtingen geschapen; transparant en helder. • Goede afstemming met BAC en andere gebiedspartners.
Bestuurlijk	Het inrichtingsplan/projectplan wordt bestuurlijk goedgekeurd door de provincie en het waterschap.
Financiën	Zich te houden aan de gestelde termijnen en budgetten. Bij afwijkingen hierover met Opdrachtgevers (waterschap en provincie) afstemmen.
Landbouw	Nadelige effecten van de plannen worden voorkomen, verholpen of gecompenseerd.

³ Onder kosteneffectief wordt verstaan een maatschappelijke optimale prijs-kwaliteitverhouding (EMVI). Niet het goedkoopste, maar hetgeen per geïnvesteerde euro maatschappelijk de meeste waarde (€) oplevert.

Droogte	Beregeningsdiscussie kan in het planproces door belanghebbenden aan de orde worden gesteld, maar wordt niet binnen dit project behandeld (dit is al regionaal opgepakt).
Natuur	<ul style="list-style-type: none"> Natuurbeheertypen, conform het Subsiestelsel Natuur en Landschapsbeheer (SNL), die hier mogelijk zijn: N14.01 Rivier en beekbegeleidend bos, N05.01 Moeras, N10.02 Vochtig hooiland en N12.02 Kruidenkruiden- en faunarijk grasland.
Ruimtelijke ordening	<ul style="list-style-type: none"> Dit deel van het Amerdiep is aangewezen als een stiltegebied. In een stiltegebied wordt gestreefd naar de afwezigheid van storende, voor de omgeving vreemde geluiden. Gebiedseigen geluiden, zoals die van de landbouw, vallen hier niet onder. Er is sprake van een storingsvrije zone in verband met de radiotelescoop (beperkingen gebruik telefonie) en beperkte toegang van gemotoriseerde voertuigen. Dit is met borden aangegeven. Het project wordt getoetst aan de Drentse kernkwaliteiten zie https://www.provincie.drenthe.nl/kernkwaliteiten/beleid/. Dit betreft de provinciale beleidsdoelen voor o.a. cultuurhistorie, archeologie, landschappelijke waarden en natuur. Op het overgrote deel van het beekdal Amerdiep ligt een wijzigingsbevoegdheid agrarisch naar natuur.
Landschap	<p>Het inrichtingsplan dient aan te sluiten bij de Landschapsvisie Drentsche Aa 2.0 en de Inrichtingsvisie Beekdalen Drentsche Aa; (groten)deels bos(moeras)ontwikkeling beekdal. Onderdeel van het inrichtingsplan is een landschapsonwerp. Het landschapsherstelplan Amer- en Anloërdiep van Staatsbosbeheer en Meander (2007) geeft een invulling conform de landschapsvisie met focus op herstel van houtwallen, rasters, greppels en de waterstructuur en waar inspiratie uit gehaald kan worden.</p> <p>Het behouden en herstellen van de oorspronkelijke beekloop in de beekdalen met hieraan gekoppeld de historische percelering, de houtwallen en houtsingels en de reliëfranden en het in stand houden van de karakteristieken van het esdorpenlandschap (openheid, geslotenheid, grondgebruik, verkaveling). (bron: Cultuurhistorische Kompas)</p>
Cultuurhistorie	<p>Het voldoen aan de wet- en regelgeving omtrent cultuurhistorische waarden.</p> <p>Cultuurhistorie is van belang in het Amerdiep. Hiernaar is reeds een bureauonderzoek uitgevoerd waarin inzichtelijk is gemaakt welke bekende en te verwachten cultuurhistorische waarden aanwezig zijn en welk provinciaal -en gemeentelijk beleid daarop van toepassing is. De conclusies en aanbevelingen die hierin zijn opgenomen dienen zo goed mogelijk te worden ingepast.</p>
Archeologische waarden	<p>Het voldoen aan de wet- en regelgeving omtrent aardkundige en archeologische waarden.</p> <p>Daarnaast is er voor het Amerdiep reeds een bureauonderzoek uitgevoerd waarin inzichtelijk is gemaakt welke bekende en te verwachten archeologische waarden aanwezig zijn en welk provinciaal -en gemeentelijk archeologiebeleid daarop van toepassing is. De</p>

	conclusies en aanbevelingen die hierin zijn opgenomen dienen zo goed mogelijk te worden ingepast.
Aardkundige waarden	<p>Het plangebied Amerdiep is deels stergebied (hoogste beschermingsniveau) en heeft deels een hoog en deels een middelhoog/ beschermingsniveau. Hiervoor geldt het uitgangspunt: beschermen.</p> <p>Daarnaast is er voor het Amerdiep reeds een bureauonderzoek uitgevoerd waarin inzichtelijk is gemaakt welke bekende en te verwachten aardkundige waarden aanwezig zijn en welk provinciaal -en gemeentelijk beleid daarop van toepassing is. De conclusies en aanbevelingen die hierin zijn opgenomen dienen zo goed mogelijk te worden ingepast.</p>
Duurzaamheid	Er wordt gebruik gemaakt van de methodiek Duurzaam Grond, Weg & Waterbouw (DGWW).
Koppelkansen recreatie en toerisme	De intentie is om wensen voor recreatieve routes en voorzieningen zo goed mogelijk in het plan in te passen.
Beheer	De inrichting moet toekomstig adequaat en doelmatig beheer faciliteren voor de nader te bepalen beheerders.
Drinkwater	Het Amerdiep dient als bron van drinkwaterwinning uit oppervlaktewater. Dit mag niet nadelig beïnvloed worden.
Monitoring	Door Provincie is aan de grondeigenaren in het beekdal toegezegd een evaluatie uit te voeren naar de effecten van de natuurinrichting Holmers-Halkenbroek. Deze heeft in het verleden echter al plaatsgevonden en het oplossen van vernomen problemen is hoofddoelstelling. In dit project worden waargenomen in het veld geïdentificeerd en waar mogelijk opgelost. Tevens wordt er vroegtijdig een optimalisatie van het peilbuizen netwerk gedaan (in samenspraak met belanghebbenden) welke minimaal 5 jaar na uitvoering blijven staan om hydrologische effecten van het project te kunnen monitoren.
Koppelkansen energie en klimaat	Indien zich kansen voordoen om opgaven voor energie -en klimaatdoelen mee te koppelen, dan zal dit binnen het gebiedsproces meegekoppeld kunnen worden. E.e.a. is wel afhankelijk van de planning en financiële dekking van die initiatieven.
Grond	<p>Er wordt van de volgende uitgangspunten uitgegaan betreffende grondverwerving:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gronden binnen het plangebied (beekdal) worden beschikbaar gemaakt voor de natuur en wateropgaven. • Voor grondposities rondom het plangebied (ook wel aandachtsgebied) wordt structuurverbetering en watersysteemverbetering voor landbouw nagestreefd.
Wettelijk/Juridisch	Het waterschap heeft, voor de uitvoering van zijn wettelijke taken, waaronder het behalen van haar opgaven, de mogelijkheid om de wettelijke middelen uit de Waterwet - en per 1 januari 2023 waarschijnlijk uit de Omgevingswet - in te zetten waaronder het opleggen van een gedoogplicht of het overgaan tot onteigening. Het waterschap zal deze middelen slechts inzetten wanneer er geen toestemming wordt verkregen van de rechthebbende door middel van minnelijk overleg en mits aan de overige geldende voorwaarden wordt voldaan, zoals het vergoeden van eventuele schade.

2 Projectaanpak, uitvoering, planning en control

2.1 Activiteiten, fasering en planning

Het project dient zo snel mogelijk (en uiterlijk in 2027) afgerond te zijn. Het zal bestaan uit een;

- 1) Scopefase; resulteert in voorliggend definitief PvA.
- 2) Planvormingsfase; resulteert in een obstakelvrij inrichtingsplan welke voor besluitvorming kan worden voorgelegd.
- 3) Uitvoeringsfase; resulteert in een uitgevoerd inrichtingsplan.
- 4) Nazorgfase; resulteert in volledig uitgevoerd en (administratief) afgehecht project.

Dit PvA richt zicht op de opdracht, het proces en de organisatie van dit project tot aan het einde van de planvormingsfase. Voordat aan het eind van de planvormingsfase besluitvorming plaatsvindt over het inrichtingsplan zal een PvA voor de uitvoering en nazorg worden opgesteld.

Fase/Activiteiten	Beschrijving
Scopefase	<u>Februari 2022 – Augustus 2022</u> <ul style="list-style-type: none">• In de scopefase is een projectteam gevormd die het plan van aanpak en de opgaven nader detailleren. Product van de scopefase is het definitieve PvA (opdracht). Deze wordt ter advies voorgelegd aan de BAC.• De gebiedsverkenning geeft een analyse van de (on)mogelijkheden rondom beschikbaarheid gronden, vigerende bestemmingsplannen, hydrologie (o.b.v. oppervlaktewatermodel), landschappelijk, cultuurhistorisch/archeologie en ecologie. De gebiedsverkenning maakt gebruik van bestaande informatie en een oppervlaktewatermodel die nieuwe hydrologische informatie genereert. Tijdens de gebiedsverkenning heeft een verkennende schetssessie plaatsgevonden binnen het projectteam. Het resultaat is een analyse met schetsen van de (on)mogelijkheden in het gebied.• Er is in deze fase een risicoanalyse uitgevoerd welke in het vervolgproces wordt geactualiseerd.• Tijdens deze fase is een aankondiging van het project gedeeld met de omgeving, is er een grondeigenarenbijeenkomst georganiseerd én zijn de eerste keukentafelgesprekken met grondeigenaren gevoerd. Deze contactmomenten hebben als doel te informeren en de wensen en zorgen vanuit de grondeigenaren op te halen.
Planvormingsfase	<u>Q3 2022 – Q2 2024</u> <ul style="list-style-type: none">• In de planvormingsfase wordt toegewerkt naar een obstakelvrij⁴, breed gedragen inrichtingsplan inclusief ontwerp voor het projectgebied met een SSK-raming.• De planvormingsfase wordt opgestart met een Project Start Up (PSU)

⁴ Het inrichtingsplan dat voldoet aan alle wet- en regelgeving en is zorgvuldig voorbereid, waarbij de benodigde (bestuurlijke) procedures kunnen worden doorlopen en de risico's voor en binnen procedures (o.a. juridisch, vergunningen, bestuurlijk en omgevingsafstemming) zo klein mogelijk zijn gemaakt. Alle benodigde afspraken met stakeholders zijn gemaakt (juridisch, EBO: eigendom/beheer/onderhoud, financieringsverdeling, etc.)

met het gehele projectteam en opdrachtgevers om op één lijn te zitten betreffende de opdracht (dit PvA).

- Daarnaast wordt een aanbesteding uitgevoerd om een adviesbureau voor hulp tijdens de planvorming in te huren.
- Deze fase bestaat in hoofdlijnen uit het (laten) uitvoeren van nadere bureauonderzoeken, modellering, uitvoeren van benodigde vervolg (veld)onderzoeken/analyses, het opstellen een ontwerp (varianten, SO, VO, DO)⁵ en overleg met stakeholders waaronder de grondeigenaren om tot een gedragen inrichtingsplan te komen.
- Uit de gebiedsverkenning blijkt dat het plangebied optimaal ingericht kan worden wanneer enkele extra bouwstenen (o.a. meekoppelkansen) worden meegenomen. Er kan echter ook een suboptimale variant zonder meekoppelkansen uitgewerkt worden wanneer sommige bouwstenen (o.a. meekoppelkansen) niet haalbaar blijken. Gedurende het proces dienen beide opties uitgewerkt te worden. Waarbij ingezet wordt op de meest optimale inrichting inclusief meekoppelkansen, maar inrichting van het plangebied zonder meekoppelkansen waarbij de minimale opgaven behaald worden mogelijk blijft.
- Deze fase wordt afgerond met het succesvol doorlopen van de benodigde bestuurlijke- en vergunningsprocedures, inclusief akkoord van opdrachtgevers op de financieringsverdeling.

Onderzoeken

- Direct na start van deze fase zullen ervoor zo ver nog niet beschikbaar of toereikend, enkele bureauonderzoeken worden uitgevoerd door het adviesbureau. Denk aan ecologie, milieukunde, kabels en leidingen, bestemmingsplananalyse/vergunningescan en explosieven.
- Daarnaast zal uitgebreid met grondeigenaren worden gesproken om o.a. opties voor grondposities te verkennen.
- Op basis van advies uit gebiedsverkenning en keukentafelgesprekken zal het monitoringsnetwerk van peilbuizen aangevuld worden. De peilbuisgegevens moeten voor transparantie openbaar beschikbaar komen.
- Er wordt vooralsnog géén kwantitatieve geohydrologische modelstudie voorgesteld. Uit ervaring blijkt dat dergelijke studies vaak meer vragen oproepen dan dat het antwoorden vindt op de onderliggende vragen van de stakeholders. Het is dan ook niet wenselijk veel tijd/energie te steken in het achterhalen van de huidige/historische natte situatie. Voorgesteld wordt om de geohydrologische effecten van de toekomstige situatie kwalitatief te beschouwen, problemen zover aanwezig en in overleg met belanghebbenden met de inrichting op te lossen, mogelijk te verwachten

⁵ SO = Schetsontwerp, VO = Voorontwerp, DO = Definitief ontwerp.

	<p>effecten over te compenseren en het peilbuizennetwerk uit te breiden.</p> <ul style="list-style-type: none"> Op basis van de bureauonderzoeken en het schetsontwerp kunnen vervolgonderzoeken uitgezet worden waar nodig. Denk aan nader bodem-, ecologisch of archeologisch onderzoek. <p><u>Ontwerp</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Het adviesbureau zal tezamen met het projectteam een ontwerpcyclus doorlopen van SO, VO, DO. Het vertrekpunt is de gebiedsverkenning uit de scopefase en opgehaalde informatie uit gesprekken met grondeigenaren. Elke ontwerpiteratie bevat een schetssessie en werksessies. De ontwerpen bestaan uit een (gecombineerde) landschaps- en hydrologische schets (bovenaanzicht, lengteprofielen en dwarsprofielen), inclusief SSK-raming. Aan het einde van een ontwerpiteratie is er een besluitvormingsmoment voor het projectteam. <p><u>Omgevingsmanagement</u></p> <ul style="list-style-type: none"> In deze fase zal er door het kernteam vervolg worden gegeven aan de verkennende gesprekken met de grondeigenaren door keukentafelgesprekken en mogelijke grondeigenarenbijeenkomsten. De frequentie is in overleg en afhankelijk van de belangen en de te bespreken onderwerpen. Daarnaast wordt de bredere omgeving en overige partijen betrokken middels inloopbijeenkomsten/schetssessies/werksessies, dan wel individueel waar benodigd. De planning hiervan volgt in Q1 2023. Zie hoofdstuk 4 in dit PvA voor een nadere toelichting op omgevingsmanagement.
--	--

2.2 Op te leveren producten & mijlpalen

Er zijn op te leveren producten en mijlpalen gedefinieerd in de planning. Hieronder is een uitsnede gemaakt van de op te leveren producten en mijlpalen.

Mijlpalen & Producten	
Mijlpaal 1: Conceptopdracht & PvA aan BAC ter advies	mrt-22
Mijlpaal 2: Definitieve Projectopdracht & PvA vaststellen door BAC & OG	sept-22
Mijlpaal 3: Opdracht verleend adviesbureau	Q1-23
Mijlpaal 4: SO goedkeuren en voorleggen aan BAC voor advies	Q2-23
Mijlpaal 5: VO goedkeuren en voorleggen aan BAC voor advies	Q3-23
Mijlpaal 6: Inrichtingsplan met DO voorleggen aan BAC ter advies & OG ter goedkeuring	Q1/Q2-24
Mijlpaal 7: Akkoord OG op financieringsverdeling	Q1/Q2-24
Mijlpaal 8: Bestuurlijk Vastgesteld Inrichtingsplan	Q2/Q3-24

2.3 Zelf doen of uitbesteden

In de scopefase heeft adviesbureau Sweco een gebiedsverkenning uitgevoerd. De gebiedsverkenning analyseert de hydrologische, landschappelijke, cultuurhistorische/archeologische en ecologische (on)mogelijkheden en bevat verschillende verkennende inrichtingsschetsen (incl. raming).

De planvormingsfase zal worden doorlopen met een adviesbureau middels een aanbesteding. Het adviesbureau wordt gevraagd het inhoudelijke, technische en organisatorische werk van de planvorming uit te voeren. Opdrachtgever van het adviesbureau (projectleider tezamen met projectteam) is verantwoordelijk voor het beoordelen van de producten, de besluiten, omgevingsmanagement, grondzaken en het aanleveren van inhoudelijk advies met specialistische- én gebiedskennis.

2.4 Voortgangsbewaking en evaluatie

De volgende zaken worden tijdens het project uitgevoerd om de voortgang te bewaken:

- Gezamenlijke planning opstellen en accorderen in projectteam;
- Het afspreken van mijlpalen met projectteam, opdrachtgevers en bestuurders (waaronder BAC);
- Deadlines planvorming gereed in 2024, uitvoering in 2025/2026. Uiterlijke einddatum 2027.
- Regelmatige OG-ON overleggen met ambtelijke opdrachtgevers (zowel OG-provincie als OG-waterschap);

Tijdens het planvormingsproces zullen er enkele momenten worden genomen om binnen het projectteam de samenwerking te evalueren. Dit wordt nader ingevuld.

Tussen planvorming en uitvoering zal worden geëvalueerd of de benodigde mijlpalen zijn behaald om naar uitvoering over te kunnen gaan. In principe zal het behalen van de mijlpalen genoeg evaluatie moeten zijn om met de uitvoering te kunnen starten.

In de nazorgfase zal een evaluatie plaatsvinden tussen waterschap, provincie en mogelijk overige stakeholders. De vormgeving hiervan vindt op een later moment plaats.

3 Organisatie

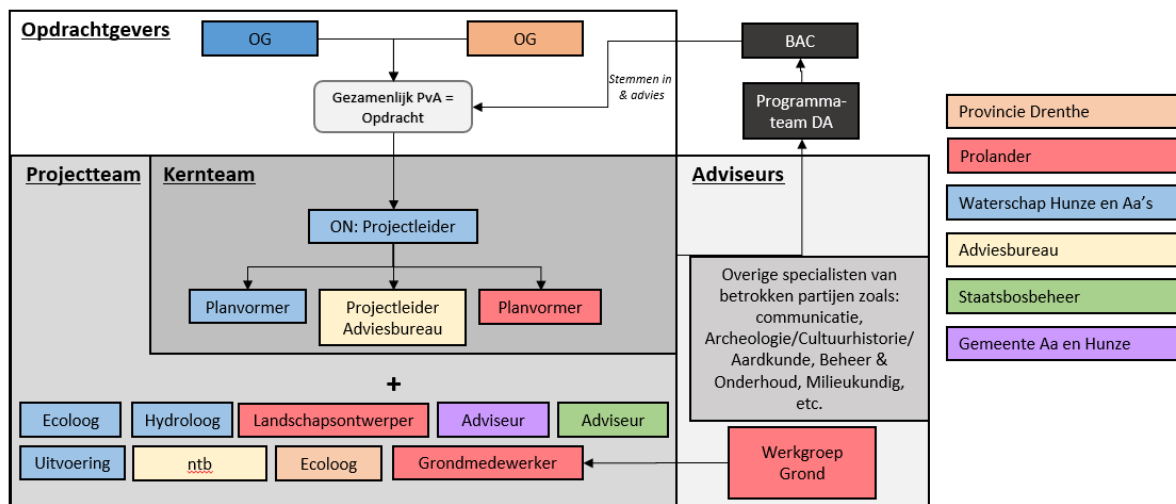
3.1 Projectstructuur

Zie onderstaande figuur.

Het kernteam (met input van projectteam) is verantwoordelijk voor het planvormingsproces. De projectleider van het waterschap geeft sturing aan het projectteam en legt verantwoording af over het planvormingsproces.

- Het kernteam bestaat uit de projectleider (tevens Opdrachtnemer), planoloog waterschap, projectleider Drentsche Aa en t.z.t. projectleider adviesbureau. Het kernteam zorgt voor de dagelijkse gang van zaken en sturing. Het kernteam kan tijdelijk worden aangevuld met leden uit het projectteam wanneer dit nodig is.
- Het projectteam bestaat uit het kernteam aangevuld met adviseurs/specialisten vanuit het waterschap, de provincie, prolander, werkgroep grond, Staatsbosbeheer, gemeente en een adviesbureau.
- Binnen al deze partijen zijn nog aanvullende adviseurs en specialisten beschikbaar om 'ingevlogen' te worden voor specialistisch advies of werkzaamheden.
- Producten worden gedurende het proces op vooraf bepaalde momenten goedgekeurd en ter advies voorgelegd aan de BAC, via het programmateam Drentsche Aa.
- Er vindt afstemming plaats met de Werkgroep Grond via Prolander.
- Aangezien er 2 opdracht gevende organisaties zijn legt de projectleider verantwoording af aan beide organisaties via de respectievelijke opdrachtgevers middels zogeheten OG-ON overleggen. De projectleider is formeel opdrachtnemer.

- De leden in het kernteam hebben mandaat en verantwoordelijkheid de beschikbaarheid en inzet (financieel & personeel) van de eigen organisatie voor dit project pro-actief te waarborgen. Voor Provincie en Prolander is dit de medewerker vanuit Prolander. Voor Waterschap is dit de projectleider vanuit Waterschap. Beiden weten “de wegen binnen de eigen organisatie te bewandelen”.

Figuur 2: Organisatiestructuur

BAC

De BAC bestaande uit bestuurlijke vertegenwoordigers van verschillende stakeholders is een adviesorgaan voor de opdrachtgevende partijen. De taken en verantwoordelijkheden van de BAC zijn vastgelegd in een protocol, vastgesteld door GS. De BAC is geen formeel opdrachtgever, maar geeft advies op conceptproducten en stemt bij voorkeur unaniem in met definitieve producten. Het niet unaniem instemmen van de BAC geeft een formeel signaal dat leden van de BAC hun bedenkingen hebben op de producten. Dit houdt in dat het kernteam dit signaal serieus dient te behandelen om de kans op een succesvolle planvorming niet te verkleinen.

Advies van de BAC wordt gevraagd op conceptproducten waarin wezenlijke afwegingen dienen te worden gemaakt. Van de BAC wordt een advies gevraagd hoe met deze afwegingen om te gaan.

Afspraken:

- Het definitief Plan van Aanpak is de gezamenlijke opdracht van Provincie en Waterschap aan Opdrachtnemer, Projectleider Waterschap. Het kernteam creëert eind- en tussenproducten die voldoen aan de opgaven, kaders en randvoorwaarden zoals opgenomen in het PvA.
- Algehele verantwoordelijkheid voor het behalen van de gezamenlijke opgaven volgens het PvA ligt bij de projectleider.
- Elk kernteamlid en projectteamlid heeft vanuit zijn eigen taken en rol verantwoordelijkheden voor het leveren van de benodigde werkzaamheden binnen het project.
- De projectleider bewaakt de inzet van tijd/geld/personele capaciteit van het waterschap. Het kernteamlid vanuit Prolander bewaakt de inzet van tijd/geld/personele capaciteit van de provincie/Prolander.
- Het BAC geeft advies aan projectleider en projectteam over (concept) eind- en tussenproducten op gedefinieerde momenten (mijlpalen) en adviseert de opdrachtgevers ten aanzien van besluitvorming over eindproducten.
- Het kernteam komt 1x per 2 weken samen. Het projectteam komt 1x per maand samen.

- Afhankelijk van de fase en daarin benodigde expertise kan er uitwisseling van teamleden tussen kernteam en projectteam plaatsvinden gedurende het project.

3.2 Taken, bevoegdheden & verantwoordelijkheden

In het blauw de medewerkers van het waterschap, in oranje de medewerkers van de Provincie, in rood de medewerkers van Prolander, in groen medewerkers SBB, in paars medewerkers van gemeente en in geel medewerkers van het adviesbureau.

	Naam	Taak/rol	Bevoegd- en verantwoordelijkheden
	Opdrachtgever		
	OG H&A	Ambtelijk opdrachtgever voor de opgaven van het waterschap	Beslist over de opdracht en afwijkingen van de vooraf bepaalde opgaven, kaders en randvoorwaarden vanuit het waterschap.
	OG Provincie	Ambtelijk opdrachtgever voor de opgaven van de Provincie	Beslist over de opdracht en afwijkingen van de vooraf bepaalde opgaven, kaders en randvoorwaarden vanuit de provincie.
Projectteam	Kernteam		
	ON Project	Projectleider	Verantwoordelijk voor de realisatie van alle opgaven binnen de afgesproken randvoorwaarden en kaders. Geeft daarnaast sturing aan het projectteam, neemt besluiten binnen de afgesproken kaders en randvoorwaarden én is omgevingsmanager.
		Medewerker Prolander	Zorgt voor inhoudelijke invulling van de Provinciale opgaven in het project. Waarborgt inzet Provincie/Prolander. Heeft mandaat en de mogelijkheid de eigen (Provincie én Prolander) organisatie in te zetten voor het project.
		Planoloog (omgevingsmanagement en RO)	Adviseert over Ruimtelijke Ordening (bestemmingsplan, vergunningen, beleid) en doet omgevingsmanagement samen met projectleider en adviseur grondzaken.
		Projectleider Adviesbureau	Verantwoordelijk voor de taken en producten van het adviesbureau zoals overeengekomen wordt in aanbesteding planvormingsfase.
	Projectteam		
		Adviseur grondzaken	Brengt grond strategische kennis in het kernteam. Verzorgt de aansturing van het team grond voor de voorbereiding, onderhandelingen en afronding van kavelruil t.b.v. van het inrichtingsplan.
		Landschapsontwerper	Geeft input vanuit landschapsontwerp in het ontwerpproces.
		Hydroloog	Verzorgt pro-actieve inbreng op het vlak van hydrologie en de WB21 opgave.
		Hydroloog/Ecoloog	Verzorgt de hydrologische werkzaamheden van het adviesbureau zoals overeengekomen wordt

			in aanbesteding planvormingsfase.
		Aquatisch ecooloog	Verzorgt pro-actieve inbreng op het vlak van aquatische ecologie en de KRW-opgave.
		Eco-hydroloog	Verzorgt pro-actieve inbreng op het vlak van eco-hydrologie.
		Beleidsadviseur Natuur	Verzorgt pro-actieve inbreng op het vlak van terrestrische ecologie en de NNN-opgave.
		Projectmedewerker uitvoering	Gedurende planvorming adviseur uitvoering en techniek. Gedurende de uitvoering, projectleider uitvoering.
		Gebiedsbeheerder	Waarborgt belangen van Staatsbosbeheer (zoals ook in BAC), geeft input in het planvormingsproces en behartigt grondbelang Staatsbosbeheer.
		Gemeente medewerker	Waarborgt belangen van gemeente (zoals ook in BAC), geeft input in het planvormingsproces en is aanspreekpunt voor gemeentelijke procedures.

In het kader van Privacy zijn er geen namen genoemd in bovenstaande tabel.

4 Communicatie en informatie

4.1 Communicatie en participatie

Het omgevingsmanagement wordt primair vormgegeven door het kernteam. Waar nodig sluiten projectteamleden aan. Er vindt directe afstemming met communicatieadviseur waterschap plaats en via die weg ook met de werkgroep communicatie DA.

In de planvorming worden de volgende nu voorziene stakeholders betrokken:

- Overheden:
 - Provincie Drenthe
 - Waterschap Hunze en Aa's
 - Gemeente Aa en Hunze
 - Prolander
 - Gemeente Midden-Drenthe
- Terreinbeheerders:
 - Staatsbosbeheer
 - Particuliere terreinbeheerders
- Particulieren:
 - Grondeigenaren
 - Aanwonenden Amen en Grolloo
- Stichtingen/Belangenorganisaties⁶:
 - LTO Noord
 - Drents Agrarisch Jongeren Kontakt
 - Agrarische Natuurvereniging Drenthe
 - Agrarisch Natuurbeheer Drenthe
 - Natuur en Milieufederatie Drenthe
 - Markgenoten van Amen
 - Dorpsbelangen De Broekstreek
 - Particulier Grondbezit Drenthe

⁶ De Stichting Amerdiep is opgeheven.

- KNNV Assen Vogelwerkgroep
- Kamp Westerbork
- Astron
- Nutsbedrijven (Gasunie, Waterbedrijf, etc.)

Communicatieaanpak:

- De grondeigenaren zijn vroegtijdig in de scopefase betrokken middels een grondeigenarenbijeenkomst en individuele keukentafelgesprekken. De keukentafelgesprekken zijn de basis van het omgevingsmanagement. De keukentafelgesprekken zullen gedurende de gehele planvormingsfase plaatsvinden. Het aantal en de frequentie van deze gesprekken is afhankelijk van de belangen van de belanghebbende en wordt in overleg met belanghebbende vormgegeven.
- Op basis van de eerste keukentafelgesprekken met grondeigenaren lijkt het mogelijk het plangebied beschikbaar te krijgen voor inrichting door het nemen van compenserende maatregelen waaronder grondruil.
- Om grondeigenaren/omgeving actief te kunnen laten participeren zullen schetssessies / gebiedsbijeenkomsten georganiseerd worden. Uit de grondeigenarenbijeenkomst blijkt dat er geen collectieve partij is die alle partijen vertegenwoordigd. Middels keukentafelgesprekken, gebiedsbijeenkomsten en schetssessies wordt draagvlak en vertrouwen gecreëerd. Het lijkt mogelijk om dit draagvlak te creëren waardoor de omgeving/grondeigenaren op de specialisten van het projectteam kan vertrouwen.
- Wanneer de voorgestelde aanpak niet voor de verwachte resultaten zorgt in 2023 zal hierop bijgestuurd worden door communicatieaanpak bij te sturen met de communicatieadviseurs.
- Voor grondverwerving zal nauw worden samengewerkt met de werkgroep Grond.
- Stichtingen en belangenorganisaties worden in de planvorming benaderd.
- Er wordt nog een nadere omgevingsscan in de projectgroep uitgevoerd.
- Er is een formele kennisgeving van het projectvoornemen en participatie gepubliceerd via het waterschapsblad.

4.2 Informatievoorziening

- 1x per 2 weken overleg met kernteam.
- 1x per maand overleg met projectteam.
- 1x per 2 á 3 maanden OG-ON overleggen.
- Binnen de opdracht en randvoorwaarden (zie PvA) heeft projectleider mandaat besluiten te maken.
- Bij afwijkingen van opdracht of randvoorwaarden (zie PvA) wordt dit aan OG's voorgelegd.
- Met de grondeigenaren wordt gecommuniceerd via email, telefoon, keukentafelgesprekken en gebiedsbijeenkomsten. Afspraken worden schriftelijk (mail) vastgelegd.
- De bredere omgeving wordt via media (streekkrantje, online) en via gebiedsbijeenkomsten benaderd. Wanneer benodigd kunnen hier ook keukentafelgesprekken plaatsvinden.
- Op te leveren producten (zie par. 2.2) worden door projectleider goedgekeurd en voorgelegd aan de benodigde partij. Zie tabel in par. 2.2 aan wie welk product wordt voorgelegd.

5 Financiën, capaciteit en risico's

5.1 Personele inzet

Er wordt verwacht dat alle projectteamleden volledig en pro-actief kunnen deelnemen aan de projectteamoverleggen en de eigen verantwoordelijkheid en rol zullen vervullen.

- In de planning wordt een indicatie gegeven van welke groepen (kernteam, projectteam, adviesbureau) welke acties uitwerken.
- Voor kernteamleden wordt verwacht minstens 2x per maand ruimte voor een kernteamoverleg in te plannen en de projectteamleden minstens 1x per maand.
- Verdere inhoudelijke inzet kan zeer onregelmatig verdeeld zijn door de tijd afhankelijk van de desbetreffende lopende zaken. Hoogstwaarschijnlijk zal er rondom de mijlpaalperiodes meer ingezet gevraagd worden.
- De planning is een standaard onderdeel van de teamoverleggen.
- Er wordt enige flexibiliteit rondom omgevingsmanagement verwacht van diegene die daarin taken hebben.
- Insteek is dat het inhoudelijke 'werk' (onderzoeken, ontwerpen, procesmanagement) door het adviesbureau wordt gedaan en dat het kernteam/projectteam gebiedskennis inbrengt, besluiten neemt en het omgevingsmanagement uitvoert.

5.2 Projectrisico's

In de scopefase zijn de initiële risico's geïnventariseerd, zie tabel 1, welke verder uitgewerkt wordt middels een risicosessie met het projectteam. Dit wordt gedurende het project periodiek bijgehouden. Hiervoor hanteert het waterschap een gestandaardiseerde RISMAN-methodiek. Zie tabel 2.

Tabel 1: Inventarisatie risico's scopefase

Risico	Verwachte beheersmaatregel(en)
1. Angst voor wateroverlast bij grondeigenaren groot, wat voor wantrouwen en weerstand zorgt.	<ul style="list-style-type: none">- Consequente en heldere uitleg wateropgaven.- Monitoringsnetwerk uitbreiden.- Uitleg tijdens keukentafelgesprekken.- Gronden verwerven binnen beekdal.- Zorgvuldig en consequent handelen richting omgeving.- In overleg adequate compenserende maatregelen opnemen.
2. Grondruilpuzzel is niet goed te maken waardoor niet voldoende grondruil mogelijk is.	<ul style="list-style-type: none">- Ophalen wensen grondeigenaren in keukentafelgesprekken.- Vroegtijdig (2022) al de puzzelstukken verzamelen en met werkgroep grond bespreken.- Financiële middelen beschikbaar.- Voor de wateropgaven in laatste instantie de middelen uit waterwet gebruiken.
3. AAC (Archeologie, Aardkunde en Cultuurhistorie) werken zeer beperkend en maken het planvormingsproces ingewikkeld.	<ul style="list-style-type: none">- AAC in schetssessies meenemen.- AAC meenemen in bevoegd gezag overleggen.- Landschapsontwerper binnen projectteam waarborgt o.a. AAC.

	<ul style="list-style-type: none"> - Specialisten in projectteam/afgevaardigden laten vertrouwen.
4. Politieke/bestuurlijke (o.a. gemeente) onzekerheid/negatief sentiment rondom landbouw/natuur ontwikkelingen zorgt voor weerstand bij procedures of onverwachte inmenging in planvormingsproces.	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente vroegtijdig en consequent op de hoogte houden.
5. Stikstof /NPLG doelen en voorwaarden kunnen beperkend werken op inrichtingen en grondpositiemogelijkheden.	<ul style="list-style-type: none"> - Z.s.m. analyseren of er conflict/synergie is. - Doorpakken qua planning. Afwachten heeft negatieve impact.
6. Organisatorische capaciteit niet tijdig beschikbaar (o.a. voor procedures).	<ul style="list-style-type: none"> - Tijdig aankondigen van werkzaamheden en procedures. O.a. gemeente. - Wat uit handen genomen kan worden van overige bevoegde gezagen zelf uitvoeren (afwegingskaders, onderzoek, etc.).
7. Milieukundige staat van mogelijk af te plaggen grond onduidelijk.	<ul style="list-style-type: none"> - Z.s.m. in planvorming milieukundig onderzoek naar o.a. nutriëntenrijkdom.
8. Effect van afvoer landbouwwater door natuur niet bekend.	<ul style="list-style-type: none"> - Z.s.m. in planvorming analyseren.
9. Uitdijen van het project door te veel onzekere meekoppelkansen mee te nemen.	<ul style="list-style-type: none"> - Strak op de scope, opgave en plangebied. - Opgaven enkel meekoppelen als deze al geen te sterke negatieve impact hebben op planning en financiën.

Tabel 2: Risico-kwantificeringstabel.

Kwantificeringstabel							
klasse	kans	Tijdsprioriteit	geld	tijd	kwaliteit	omgeving	veiligheid
		Effect treedt op binnen ...		0	Conform norm/richtlijn	Geen overlast	Veilig
1	0 - 1% (komt zelden of nooit voor)	langer dan 6 maanden	< € 10.000	< 1 dg	Niet conform norm/richtlijn	Nauwelijks overlast	Nauwelijks wateroverlast
2	1 - 5% (onwaarschijnlijk)	6 maanden	€ 10.000 - € 50.000	1dg - 1wk	Niet conform eis, wel functioneel	Enige overlast	Enig wateroverlast
3	5 - 10% (kans bestaat, niet groot)	3 maanden	€ 50.000 - € 250.000	1wk - 1mnd	Functionieverlies minder belangrijke onderdelen	Matige overlast	Matig wateroverlast
4	10 - 25% (er is een reële kans)	1 maand	€ 250.000 - € 1000.000	1 - 3mnd	Herstelbaar essentieel functionieverlies	Grote hinder	Veel wateroverlast
5	> 25% (grote kans)	1 week	> € 1.000.000	> 3mnd	Onherstelbaar essentieel functionieverlies	Zeere grote hinder	Extreem wateroverlast

5.3 Financiën

Financiering Project

Waterschap	excl. btw	incl. btw
KRW	€ 2.066.116	€ 2.500.000
Subsidie 25% Waterschap DPZ Drentsche Aa (Rijksgelden)	€ 516.529	€ 625.000
Provincie		
Inrichtingskosten	€ 1.379.235	€ 1.668.874
Totaal	€ 3.961.880	€ 4.793.874

- De bovenstaande beschikbare budgetten zijn bedoeld voor de hoofdpogaven, welke in figuur 1 zijn aangeduid als plangebied. De meekoppelkansen hebben in principe eigen financiering welke naar verwachting gefinancierd kunnen worden uit budgetten rondom natuurontwikkeling. De gebiedsverkenning toont tevens aan dat de meekoppelkansen, als versterking van de hoofdpogave ook binnen bovenstaande budget zou kunnen passen. De verdere uitwerking hiervan gebeurt tijdens de planvorming.
- Er is apart budget voor aankoop gronden vanuit de provincie. Dit budget wordt ingezet door provincie na advies van Werkgroep Grond en een voorstel vanuit Prolander in lijn met opgaven Amerdiep.
- De kosten voor de scopefase en planvormingsfase worden voor 50% door waterschap en voor 50% door de provincie betaald. Waterschap factureert richting provincie.
- Voor uitvoering en grondverwerving is nog geen financiële verdelingsafspraken. Voor grondverwerving en uitvoering zullen nadere afspraken gemaakt worden in het planvormingsproces. Daarvoor zal de beschikbaarheid van middelen volgens bovenstaande tabel richtinggevend zijn.
- Waterschap is formeel opdrachtgever richting derden.
- Meekoppelkansen worden gefinancierd door de initiatiefnemer/desbetreffende opdrachtgever. Dit kunnen ook andere partijen zijn dan Provincie of Waterschap.

Raming

- Raming van de planvormingskosten is ca. € 350.000 incl. btw.
Afhankelijk van de benodigde vervolgveldonderzoeken⁷ kan dit meer worden.
- De inrichtingskosten zijn zeer grof geraamd tussen de € 2 en € 5 miljoen inclusief btw.
De kosten zijn volledig afhankelijk van het ontwerp. Dit volgt verder in de planvorming. Bij elk ontwerp wordt een raming opgesteld

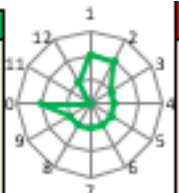
⁷ Zijn pas na uitvoering bureauonderzoeken en het opstellen van het Schetsontwerp in de planvormingsfase duidelijk.

Bijlage 2: Duurzaamheidsweb

Het duurzaamheidsweb geeft de duurzaamheidsambities weer. In deze fase is deze ingevuld door beide opdrachtgevers. In de planvormingsfase, op korte termijn, zal deze door het projectteam aangevuld en definitief gemaakt worden.

№	Thema	Beschrijving	OG ambities 'Beek(dal)herstel Amerdiep'	aandachtspunten 'Beek(dal)herstel Amerdiep'
1	Water	Waterkwaliteit (geen waterverontreiniging) Waterkwantiteit (uitdroging/overstromingen, klimaatbestendigheid)	2 Elke kans op meer m3 berging aanpakken.	2 Denk aan kosteneffectiviteit
2	Ecologie	Biodiversiteit (natuurvriendelijke inrichting) Ecologische structuren / routes Hinder: geluid, trillingen, lichteinder, aantasting habitats Vismigratie	2 Optimale KRW invulling nastreven. Niet op voorhand ambities inperken. Kijken naar kansen vispasseerbaarheid stuw holmers halkenbroek	0
3	Bodem	(Water)bodemkwaliteit Ondergrondse infrastructuur (kabels en leidingen) Archeologische en aardkundige waarden, explosieven Effect bodemdaling op project	1 Voldoen aan wet en regelgeving, maar waar mogelijk versterken van landschappelijke en aardkundige waarden.	2 Leidingen in bodem gasunie groot risico
4	Ruimtelijke kwaliteit	Belevingswaarde Gebruikswaarde Cultuurhistorische waarde	1 Extra aandacht voor recreatief gebruik als park Drentsche Aa en cultuurhistorische waarde beekdal.	0 Bv. 8 van Amen
5	Ruimtegebruik	Multifunctioneel ruimtegebruik Ontwikkelingsambities derden Klimaatbestendigheid (hittestress, droogte, wateroverlast, waterveiligheid)	1 Geen extra ambitie bovenop de multifunctionaliteit van water en natuur.	1 In welke mate is landbouw (extensieve veehouderij) te combineren met natuur- en wateropgaven? Geen negatief effect op water en natuuropgaven.
6	Leefomgeving (mensgericht)	Veiligheid Gezondheid (luchtverontreiniging, geluidsoverlast) Hinder (geluid, geur, licht, trillingen)	1 Voornamelijk componenten Co2 en energie duurzaamheid.	0
7	Sociale relevantie	Lokale kennis benutten (omwonenden, beroepspartijen, natuurbeheerders) Maatschappelijk draagvlak Social return Kansen MKB	1 Maatschappelijk (landbouw) draagvlak is cruciaal voor andere projecten	2 Draagvlak is cruciaal voor slagen van dit project en andere projecten omgeving.
8	Bereikbaarheid	Doorstroming/hinder (paden, wegen, vaarwegen) Doorgang/hinder eigen bedrijfsprocessen (maaipaden, zuiveringen)	1 Zo min mogelijk stremming veroorzaken	0
9	Materialen	Duurzaam materiaalgebruik (circulair, hergebruik, geen toxische emissies, sociale voorwaarden) Duurzame productie materialen (CO2 footprint)	1 Life cycle duurzaamheid, extra aandacht natura2000 omgeving.	0
10	Energie	Energiebesparing/energieverbruik Gebruik duurzame energie Energiezuinig materieel	2 zo min mogelijk uitstoot.	0
11	Innovatie	Innovatieve oplossingen Pilotmogelijkheden Inzet kennisinstellingen/scholen	0 Technisch is kennis in huis, omgevingsmanagement is grootste uitdaging	1 Niet moeilijker maken dan dat het is. Project is omgevingstechnisch een uitdaging, niet civieltechnisch.
12	Kosten	Life Cycle Costs / Total Costs of Ownership Flexibiliteit meerjarenraming	1 Maximaal gebruik subsidies. Zie ook 9) materialen en 10) energie.	0

Ambities
0: Voldoen aan wet- en regelgeving
1: Ambitie
2: Hoge ambitie
3: Speerpunt

Aandachtspunten
0: Geen aandachtspunt
1: Mogelijk aandachtspunt
2: Aandachtspunt
3: Actie

Bijlage 3: Wat voorafging

Het Amerdiep-project dateert van 2001. Geconfronteerd met een matige landbouwkundige situatie, natuuropgaven en stagnatie in de grondmobiliteit, werd gezocht naar gezamenlijke oplossingen. Het concept 'Boeren voor Natuur' leek een mogelijkheid, waarbij boeren groene (natuur) en blauwe (water) diensten zouden leveren aan de maatschappij tegen een financiële vergoeding. Een groep van acht agrarische ondernemers uit het gebied rondom Amen namen het initiatief, in samenwerking met waterschap Hunze en Aa's, Staatsbosbeheer, waterbedrijf Groningen, gemeente Aa en Hunze en de provincie Drenthe.

Op 28 januari 2003 is een start gemaakt met fase 2 van het project Amerdiep: Toekomst voor boeren en natuur. Tijdens deze bijeenkomst is een voorbeeldstudie gepresenteerd als resultaat van fase 1. Voor deze bijeenkomst zijn de boeren langs het Amerdiep (tussen Amen en Grolloo) uitgenodigd.

In 2007 werd uit het rapport 'Publiek-private samenwerking in het Amerdiep' duidelijk welke opgaven er vanuit water- en natuurbelief voor het gebied gerealiseerd moesten worden. In combinatie met de wensen vanuit het gebied, bleken deze opgaven samen met kavelruil en de (in ontwikkeling zijnde) groenblauwe diensten bij financiële uitwerking te kostbaar. Bovendien was het succesvol afronden van de pilot door de sterk gestegen grondprijzen moeilijker geworden. Daarnaast verminderde het draagvlak voor de publiek-private samenwerking. De stichting Amerdiep heeft zich vervolgens teruggetrokken uit het proces. In gezamenlijk overleg is in 2009 tot beëindiging van de pilot besloten. Het Drentsche Aa-project was opgenomen in een Interreg-project: Interreg IIIB-project Farmers for Nature. Zie <https://www.drentscheaa.nl/projecten/afgeronde-projecten-0/pilot-amerdiep/> voor meer informatie.

In een procesanalyse van het Amerdiepproces in 2009 door Aequator wordt benoemd dat betrokken partijen niet tevreden zijn over eindresultaat, dat het proces stroperig verliep en dat er blijkbaar niet vertegenwoordigde belangen in het gebied waren waardoor het plan uiteindelijk is gestrand bij PS in 2009.

De historische relatie met verschillende partijen en omgeving is samengevat als volgt:

- 2001: aankoop gronden rondom Amerdiep ivm landinrichtingscommissie opgave
- 2003: Start 'Toekomst voor boeren en natuur' Stichting Amerdiep
- 2001-2005: Compensatieclaim wateroverlast boeren door vernatting en slechte afwatering SBB Halkenbroek
- 2004-2005: Stichting Amerdiep start initiatief voor publiek-private samenwerking
- 2006-2007: Stichting Amerdiep komt met 'Visie Amerdiep'
- 2006-2007: Quicksan Kavelruil
- 2008: MIPWA-onderzoek Royal Haskoning
- 2005-2009: vismigratie projecten waterschap
- 2008: Het dan liggende conceptplan Amerdiep blijkt i.p.v. € 7 miljoen, € 14 miljoen te gaan kosten.
- 2009: In bestuurlijk overleg Provincie (PS) is besloten niet verder te gaan met plan Amerdiep n.a.v. lobby en te hoge kosten.
- 2010: Prolander grondverwervingsscan
- 2011: Informerende gebiedsbijeenkomst Provincie/Waterschap over beleidsdoelen gebied
- 2013: Na de recente peilverhoging in het natuurontwikkelingsgebied Halkenbroek hebben agrariërs in het beekdal van het Amerdiep- Grolloërdiep, hun verontrusting geuit over de toenemende vernatting van de landbouwgronden. Halkenbroek vernatting is in 2007 uitgevoerd.